

DAVID COPPERFIELD

CHARLES DICKENS

DÜNYA KLASİKLERİ - 8

Doğum Günüm

Adım David Copperfield. Bir cuma gecesi Suffolk'a bağlı Blunderstone kasabasında dünyaya gelmişim. Babam ben doğmadan altı ay önce ölmüş.

Ailemizin en önemli kişisi Bayan Trodwood idi. Bayan Trodwood babamın halasıydı. Annem ona Betsy, diyordu. O, sanki bütün dünya ile bağlarını koparmış gibiydi, yalnız yaşıyordu. Hizmetçisiyle birlikte deniz kıyısındaki küçük evinde oturuyordu.

Bayan Betsy babamı çok seviyordu ama onun annemle evlenmesini hiç istemediği için babamı asla affetmemişti. Betsy Hala için annem bir süs bebeğiydi ve babam için çok genç biriydi. Evlendiklerinde babamın yaşı annemin yaşının iki katıymış. Babam evlendikten sonra Betsy Halayla hiç görüşmemiş. Zaten babam evlendikten sonra fazla yaşamamış, bir yıl sonra ölmüş.

Bir cuma günü öğleden sonra çok garip bir şey olmuş. Ben henüz doğmamışım. Babamın ölümünden sonra yalnız kalan annem bahçe kapısından bir yabancıнын girdiğini görünce çok şaşırmış. Ama nedense gelenin Betsy Hala olduğunu hissetmiş çünkü babam, halasının herkesten farklı davrandığını söylemiş hep. Yabancı kapıyı çalacağına camın önüne gelmiş, burnunu cama dayamış ve içeriye seyretmiş.

Annem odanın bir köşesine, sandalye arkasına saklanmış, adeta korkuyla seyrediyormuş onu. Bayan Betsy dikkatle içeriye bakmış. Annemi görünce otoriter bir tavırla işaret ederek kapıyı açmasını istemiş. Annem usulca kapıyı açmış.

Betsy Hala:

– Sanırım siz Bayan Copperfield’sınız, öyle değil mi, diye sormuş.

– Evet, diye mırıldanmış annem.

– Adım Betsy Trotwood! Bu adı duymuşsunuzdur, herhalde.

Annem ona bu ismi duymaktan sevinç duyduğunu söyleyince:

– Demek öyle! O halde işte karşınızdayım, demiş Betsy Hala.

Annem başını eğip içeri girmesini rica etmiş. Salona geçip oturunca babamı düşünen annem ağlamaya başlamış.

Betsy Hala:

– Haydi, haydi ağlamanızı istemiyorum. Buraya gelin, yaklaşın. Sizi yakından görmek istiyorum. Şu başlığınızı çıkarın da neye benzediğinizi daha iyi anlayayım.

Betsy Hala o kadar soğuk ve ciddiymiş ki anneciğim korku içinde istenileni yapmış. Titreyen parmaklarıyla başlığını çözmüş. Annemin uzun ve çok güzel olan saçlarını gören Betsy Hala şaşkınlık içinde haykırmış:

– Olamaz! Siz daha küçücük bir kızsınız.

Olduğundan da genç gösteren annem sanki suçluymuş gibi başını eğerek hıçkırıklar içinde ağlamaya başlamış.

– Kızınıza ne ad vereceksiniz, diye sormuş birden Betsy Hala.

– Kızım mı? Ama belki de oğlum olur, diye cevap vermiş annem.

– Hayır, demiş Betsy Hala. Kızınız olacağından en ufak bir kuşlum yok. Bir önseziyle kızınız olacağını söylüyorum ve umarım yanılmam. Buraya geliş sebebim de kızınız doğduğu andan itibaren onun arkadaşı ve koruyucusu olmaktır. Ona benim adımı vermenizi, küçük kızın adını Betsy Trotwood Copperfield koymanızı rica ederim.

Bu konuşmadan sonra annem çok yorulduğunu söyleyip odasına çekilmiş. Hizmetçisi onun solgun halini görünce hemen aile doktorumuz Doktor Philip'i çağırmış. Betsy Hala ise bu sırada hâlâ salonda oturuyormuş. Doktor annemi muayene ettikten sonra doğumun hemen olacağını söylemiş. Bunu duyan Betsy Hala çok heyecanlanmış, hatta yerinde duramaz olmuş. Doktor Philip'in merdivenlerden indiğini görünce:

– Nasıl? Bitti mi, diye sormuş.

– Evet, diyerek derin bir soluk almış Doktor. Genç hanım çok yorgun ama bir süre sonra toparlanır, daha iyi olur.

– Peki ya kız nasıl, diye heyecanla sormuş halam.

– Kız mı? Bayan, bildiğinizi sanıyordum. Bir oğlan çocuğu oldu!

Bunu duyan Betsy Hala, tek bir kelime bile söylemeden şapkasını başına geçirip dışarı fırlamış. Bir daha da hiç gelmemiş.

Annem

Bugün geriye dönüp, ta çocukluğuma baktığım zaman aklıma ilk önce annem gelir. O incecik vücudu, uzun, güzel saçlarıyla annem gözlerimin önünde canlanır. Sonra

hizmetçimiz Pegotty... Gözleri öylesine iri ve siyahtı ki... Sevgili Pegotty'nin yanakları da öylesine kırmızıydı ki, kuşların elma sanıp galamasından korkardım!

Ya, evimiz... Mutfağımız birinci kattaydı ve bahçeye bakıyordu. Pegotty hep orada olurdu. Bahçede bir sırığın üstünde içinde güvercin olmayan bir güvercin yuvası, bir köşede içinde köpek olmayan bir köpek kulübesi. Bir tek gururlu gururlu dolaşan bir sürü tavuk ve horoz vardı bahçemizde...

Her pazar kiliseye giderdik, kilise evimize çok yakındı. Ne de çok anılarımız vardır orada. Kilisede oturduğumuz sıranın yanındaki pencereden evimizi görmek mümkündü.

Bütün bunlar çok eskide kaldı. Düşünüyorum da herhalde Pegotty beni ve annemi biraz korkutmuştu ki onun sözünden dışarı çıkamazdık.

Bir akşam Pegotty ile birlikte şöminenin başında otururken kapı çalındı. Her ikimiz de açmak için yerimizden fırladık. Gelen annemdi ve şimdikiye kadar hiç görmediğim kadar güzeldi. Yanında uzun siyah favorili bir adam vardı. Bu, geçen pazar kilisede yanımıza gelen adamdı. Annem beni kucaklamak için eğildiğinde adam, benim bir kraldan daha şanslı olduğumu söyledi. Sonra başımı okşadı. Nedenini bilmiyorum ama ondan hiç hoşlanmamıştım.

Annem kendisine eşlik edip eve kadar getirdiği için teşekkür ederek elini uzatınca, yabancı adam annemin elini öptü. Sonra da bana dönüp:

– Bana iyi geceler dile bakalım sevimli çocuk, dedi.

Soğuk bir şekilde:

– İyi geceler, dedim.

– Belki seninle arkadaş olabiliriz, dedi gülerek. Haydi elini uzat.

Elimi uzattım. Çok akıllı bir çocuk olduğumu söyleyerek kuvvetle elimi sıktı ve gitti.

O siyah favorili adam artık sık sık evimize geliyordu. Onu görmeye alışmıştım ama yine de onu sevmiyordum. Annemi yabancı biri sevmemeliydi. Doğru ya da yanlış, ben böyle olmasını istiyordum.

Bay Murdstone'u tanıyalı iki ay olmuştu ki bir akşam Pegotty yumuşak bir sesle sordu:

– David, benimle Yarmouth'ta kardeşimin yanında on beş gün geçirmeye ne dersin? Çok hoş olur değil mi?

– Kardeşin nazik midir, diye sordum.

– Hem de nasıl, dedi heyecanla. Hem orada deniz var. Sandallar, tekneler, balıkçılar, plaj... Ve yeğenim Cham... Onunla oynarsınız.

Ona bütün bunlardan hoşlanacağımı ama annemin ne diyeceğini bilmediğimi söyledim.

– Kabul ettirmeye çalışacağım, derken dikkatle bana bakıyordu.

Bir an anneciğimi düşündüm:

– Biz burada yokken ne yapar o? Yalnız kalmaz, imkânsız!

– Canım bilmiyor musun, o da on beş gün Bayan Grayper'da kalacak. Bayan Grayper'ın bir sürü davetlisi olacak, sıkılmayacağından eminim.

O gece, büyük bir sabırsızlıkla annemin Bayan Grayper'dan dönmesini bekledim. Pegotty'yle yaptığımız planların gerçekleşeceğinden emin olmak istiyordum. Sözlerim nedense anneme pek şaşırtıcı gelmedi. Sanki bütün bunları bekliyormuş gibi hemen izin verdi. O akşam her şey ayarlandı, hatta orada kalacağım sürenin harçlığını bile verdi annem.

Bir gün sonra yola çıkacaktık. Sabah erkenden hazır olmak için akşamdan giyinip yattım. Kahvaltımı edip arabaya

binmek için acele ediyordum. Evimi terk etmek için duyduğum heyecanı bugün hâlâ hatırlıyorum. Evimi sonsuza dek kaybedeceğimi bilemezdim ki!..

Bir Hayal Gibi

Yarmouth, nehir sularının geçtiği, yemyeşil bir yerdi. Ana yol hoşuma gitmişti. Çok mutlu görünen Pegotty buranın dünyanın en güzel yeri olduğunu söylüyordu.

Sonunda gelmiştik. Ama ev diye bir şey göremiyordum. Pegotty ileride gördüğü uzun boylu gence doğru koştu, ona sarıldı ve:

– Bu yeğenim Cham, diye haykırdı. O kadar büyümüş ki, onu zor tanıdım.

Cham bizi bekliyordu. Beni görünce çok eski bir tanıdığım gibi hatırlamı sordu. Sonra içtenliğini belli etmek istercesine beni sırtına aldı. Geniş omuzlu, iri yarı, uzun boylu, kuvvetli bir gençti. Yüzünde çocuksu bir ifade vardı.

Birlikte yürümeye başladık. Uzaktan gördüğüm geniş arazinin önüne geldik.

Cham:

– İşte evimiz, David, dedi.

Gözlerimin görebildiği her yere dikkatle baktım: Plaja, nehre... Fakat ev denebilecek bir şey görmedim. Biraz ileride kullanılmadığı anlaşılan, eski bir tekne gördüm. Saçtan yapılmış bacası hafifçe tütüyordu, bundan başka civarda eve benzer bir şey yoktu.

– Şu gemiye benzeyen şey değil herhalde, dedim.

– İşte evimiz bu, Küçük David, dedi Cham.

Gözlerime inanamıyordum. Eğer söyledikleri gerçekse burada yaşamak inanılmaz bir macera olacaktı benim için!

Bu, Alaaddin'in sarayında oturmaktan daha hoştu. Gemiye küçük bir kapıdan giriliyordu. Küçük pencereleri vardı. İşin en hoşuma giden tarafı bunun gerçek bir tekne olmasıydı. Karada oturmak için değil bizzat deniz için yapılmış küçük bir gemiydi.

İçerisi oldukça temiz ve derli topluydu. Bir masa, kocaman bir saat ve bir dolap vardı. Bembeyaz duvarları renkli resimler süslüyordu. Kasalar ve sandıklar sandalye vazifesini görüyorlardı.

Kapıdan içeri adımımı atar atmaz görmüştüm bunları. Sonra Pegotty küçük bir kapı açarak bana yatak odamı gösterdi.

Hayran olunacak bir odaydı burası: Geminin arka tarafında, daha önceleri dümenin bulunduğu, küçük pencereci şipşirin bir oda. İstiridye kabuklarıyla çerçevelenmiş, boyum yüksekliğinde bir ayna, rahat bir yatak ve masanın üzerine konmuş mavi bir vazo içindeki su yosunları odayı süslüyordu.

Bu harikulâde evde bana en çekici gelen şey ise balık kokusu olmuştu! Koku öylesine şiddetliydi ki, burnumu silmek için cebimden çıkardığım mendile bile hemen sinmişti. Bunu Pegotty'ye söylediğimde bana kardeşinin istakoz, yengeç ve tatlı su istakozu ticareti yaptığını anlattı.

Bizi beyaz önlüklü, güler yüzlü bir kadın karşılamıştı. Yanında çok şirin bir küçük kız vardı. Onu kucaklamak istediğimde odanın bir köşesine kaçıp saklandı.

Pegotty'nin kardeşi olan ev sahibi Bay Pegotty geldiğinde nefis yemeğimiz bitmek üzereydi. Bay Pegotty'nin yüzünden, iyi bir insan olduğu anlaşılıyordu. Oturup birlikte çayımızı içtik. Kimse dışarı çıkmak istemiyordu, çünkü akşamları oldukça serin oluyordu.